

som kan have været urigtigt, det kan godt have været Tilfælde; men mener det ærede Medlem ikke ogsaa, at der af hans Parti paa det paagjældende Møde kan have været enkelte Personer tilstede, som have gjort Udskillingt, som ikke var saa ganske rigtigt, og mener det ærede Medlem ikke ogsaa, at der i Orgauer, som stod paa hans Side, kan have været Beretninger om et og andet enkelt Spørgsmaal, som ogsaa have været urigtige, og det ligesaa urigtige som det, det ærede Medlem fremdrog? Jeg skal kunne vise mange Exempler derpaa; men det finder jeg virkelig ikke Umagen værd; det er Smaa-ting, som jeg ikke tror, vi skulle drage altfor stærkt ind i denne Forhandling, da denne saa næppe vil Ende. Jeg antager ikke, at det ærede Medlem vil forsvare bitterlige Feil, som have fundet Sted fra hans Partis Side, jeg vil ikke forsvare bitterlige Feil, som have fundet Sted fra mit Partis Tilhængeres Side. — I Almindelighed skal jeg sige, at, naar det er blevet sagt heri Salen, at jeg og de Andre, der have talt heri Salen om denne Sag, have været forhjippede paa at drage Forhandlingen om dette Spørgsmaal frem, er denne Udtalelse urigtig. Vi have ikke reist Spørgsmaalet om disse Møder heri denne Sal, og jeg er overbevist om, at, naar det ikke var blevet reist af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein) eller Andre her under Finantslovens 1ste Behandling, saa vilde disse Spørgsmaal ikke være blevene reiste fra vor Side; jeg vil for mit Vedkommende sige, at jeg ikke vilde have sagt et Ord alene af den Grund, at jeg ikke vilde have fundet det rigtigt at reise denne Forhandling under Finantslovens 1ste Behandling. — Endelig til Slutning skal jeg lige overfor det ærede Medlem fra Middelfart (Vionvad), der ligesom synes at tale ironiserende om, at jeg har villet belære ham, kun sige, at jeg ikke opfaster mig til at ville være belærende lige overfor det ærede Medlem. Jeg har kun udtalt en bestemt Opfattelse af et ganske enkelt Forhold i den politiske Stilling, han har indtaget; dertil har jeg anset mig for at være berettiget. Endvidere skal jeg kun takke det ærede Medlem for den Tale, han har holdt her idag. Det Spørgsmaal, som jeg i mit lange Rigsdagsliv har anset for at være et Hovedspørgsmaal blandt os og for et af de vigtigste Spørgsmaal, vi overhovedet kunne behandle, det har han givet en saadan Tilslutning, at jeg ikke kan Andet end takke ham derfor. Endvidere glæder jeg mig over, at han ser den Sag paa den Maade, som jeg ved at lære af det ærede Medlem er kommen til at se den. (Sæmmer: Er det Parlamen-

tarismen?) Nei, det er Spørgsmaalet om Kjøbenhavns Befæstning.

Jagd: Det ærede Medlem fra Ribe (Buss) tog sig ogsaa igaar en lille gratis Ridetur paa Amtmanden i Thisted, og ved denne Leilighed bragte han ogsaa mine Udtalelser om denne Sag paa tidligere Møder frem og fortolkede dem da saaledes, at jeg heri Salen ikke turde vedgaa, hvad jeg udtalte ude paa Møder. I Tølelsen af sit overstrømmende Mod, hvor ingen Fære er paa Jærde, spurgte han mig, hvad jeg var ræd for, om det var for Formanden. Jeg svarede da: nei, for Velansændigheden var jeg ræd. Dernæst var han saa god at give mig lidt Veiledning med Hensyn til Velansændighed. Jeg tror nu imidlertid, at hans og mine Begreber om Velansændighed ere saa grundforskjellige, at jeg skal nærmere forklare, hvad min Mening var den Gang, en Forklaring, jeg af Afgørelse for de Herrer ikke troede var nødvendig. Naar jeg nemlig udtalte, at jeg ansaa Ytringer berettigede i Thisted, som jeg ikke vilde finde berettigede her i Salen, er det, fordi der er andre Regler og andre Hensyn, som maa gjøre sig gjældende her og udenfor Salen. Udenfor Salen staar jeg Domstolene til Ansvar for mine Udtalelser, og derfor kan jeg kun tage Hensyn til min egen indre Erkjendelse af det Berettigede af Udtalelsen. Heri Salen er der tre Hensyn, som jeg ikke kan se bort fra, det ene er det, at netop fordi den Fornærmede ikke uden Tilladelse kan søge Oprøisning hos Domstolene, forekommer det mig at være en dobbelt Pligt at være varsom med her at udtale Fornærmelser. Det andet Hensyn er dette, at den Censur, som under den parlamentariske Forhandling kan finde Sted, nærmest maa hoide sig til den formelle Berettigelse af de brugte Udtryk, hvorimod der om den reelle Berettigelse altid vil være modsatte Meninger hos de modsatte Partier. Og endelig er der et tredje Hensyn, som gjør, at man bør være varsom, nemlig at jeg vilde anse det for hensynsløst at gjøre den Mand's Virksomhed, der sidder paa Formandspladsen, uden for denne Stilling til Gjenstand for Kritik, saalænge han ikke selv kan forsvare sig. Det er disse tre Hensyn, som laa til Grund for den forandrede Stilling, jeg maa indtage i Salen og udenfor Thinget, og naar den ærede Taler ikke er istand til at fatte disse Ansændighedshensyn, tror jeg, at i det Mindste den høitærede Formand vil have Grund til at ønske, at andre Medlemmer af Salen ere istand til at forstaa dem. Den forløbne liges Forhandling og den Maade, hvorpaa